

[AM2022.03.08Ø]

Statsadvokaten i Københavns AFGØRELSE - 27. august 2019 - SAK-2018-3100101-846

Advokat Jane Ranum, Nyhavn 12, 1051 København K

Ikke erstatning for frihedsberøvelse

Jeg har i dag besluttet ikke at imødekomme dit krav om erstatning til E for anholdelse og efterfølgende varetægtsfængsling i perioden fra den 26. oktober 2017 til den 6. april 2018. Begrundelsen herfor fremgår nedenfor.

Jeg har endnu ikke behandlet dit krav om erstatning til E for aflytning af dennes telefon i perioden fra den 29. september 2017 til den 22. november 2017, idet jeg afventer oplysninger herom fra politiet. Når jeg har modtaget oplysningerne, vil jeg træffe afgørelse om dette krav.

Det nedenstående relaterer sig således kun til kravet om erstatning for frihedsberøvelsen.

Sagsforløb

Det fremgår af sagen, at der den 25. oktober 2017, kl. 22.30 blev indgivet en anmeldelse til politiet om, at der var blevet affyret skud på Vej1 i København. Da politiet ankom til stedet, konstaterede de, at en person var blevet ramt af skud.

I timerne efter skyderiet blev der foretaget en række vidneafhøringer. Flere vidner forklarede ifølge politirapporter, at de havde set 2-3 biler på stedet i forbindelse med skudepisoden, herunder en sort personbil af mærket Audi, en større mørk/sort minivan/stationcar samt en lys personbil. Et vidne har således forklaret, at hun befandt sig på Sted1, da hun hørte 4 skud længere nede ad Vej2, og kort tid efter kørte en mørk minivan i høj fart forbi hende, og mindre end ti sekunder efter kørte en sort Audi i høj fart forbi hende i samme retning som den første bil (bilag C-1-0-19). Et andet vidne har forklaret, at hun hørte 4-5 skud blive affyret, hvorefter hun kiggede ud af sit vindue og så to biler, hvoraf den ene var en Audi. Audien bakkede hurtigt og kørte med høj hastighed over et helleanlæg på Vej2, hvorefter den kørte mod færdselsretningen ad Vej2 tæt efter den anden bil (bilag C-1-0-16). Et tredje vidne har forklaret, at han, efter at have hørt skud fra Vej2, kiggede ud af sit vindue, hvor han så en sort Audi køre fra stedet ad Vej2, samt at det lod til, at føreren ikke havde fuld kontrol over bilen, og at den blev ført usikkert (bilag C-1-0-18 og C-1-0-18-1). Et fjerde vidne har forklaret, at han befandt sig ved Vej2, hvor han mødte forurettede, da nogle biler bremsede hårdt op. Den ene bil var en sort/mørkeblå Audi, den anden en Chrysler Grand Voyager, den tredje en lys bil af ukendt mærke. Vidnet og forurettede begyndte herefter at løbe, hvorefter Audien kørte

ind imellem vidnet og forurettede, som derefter løb i hver sin retning, hvorefter vidnet hørte 4-6 skud (bilag C-1-2-1).

Et vidne har desuden forklaret, at han bemærkede 3 biler køre hasarderet i kortege ad Vej2 , hvorefter de bremsede kraftigt op og svingede op ad Vej3 , hvorefter han hørte, at en af bilerne påkørte noget. Han bemærkede, at den ene af bilerne holdt på et fortov, hvorefter han så sig nødsaget til at flygte, og han hørte herefter 4-6 skud blive afgivet (bilag C-1-19-1 og C-1-19-1-1). I timerne efter skyderiet foretog politiet en gerningsstedsundersøgelse, hvoraf fremgår, at der omkring gerningsstedet ved Vej2 var blevet påkørt 3 parkerede personbiler. Det fremgår desuden, at den påkørende bil havde kørt på fortovet og ramt de parkerede biler med sin venstre side og med sin højre side ramt en bygning, hvorpå der var afsat sorte streger (I-1-12-2).

Cirka tre timer efter skyderiet modtog politiet anmeldelse om, at en personbil var i brand i Brønshøj (bilag C-2-0-1). Politiet konstaterede efterfølgende, at der var tale om en stjålet, sort Audi A4. På højre front sås en umiddelbart frisk skade med afskrabninger på forskærm/kofanger, ligesom lygteglasset i højre forlygte var delvist knust. De nævnte skader skønnedes påført inden branden (bilag I-1-21-1 og I-1-21-3). På denne baggrund formoder politiet, at den udbrændte Audi havde været involveret i skyderiet på Vej2 .

Under efterforskningen konstaterede politiet, at E havde kørt i en sort Chrysler Grand Voyager, ... , i København i tiden op til gerningstidspunktet. Det fremgår således af bilag F-1-3-4, at E ca. 50 minutter inden skyderiet ca. kl. 21.40 blev observeret siddende på bagsædet i Chyleren, og at han ca. 15 minutter inden skyderiet ca. kl. 22.15 – blev observeret som fører af samme bil på Nørrebro i København, hvorfra den kørte hastigt i nordlig retning. Det fremgår af bilag O-1-13-1, at han blev observeret som fører af bilen den 25. oktober 2017 kl. 22.05 på Nørrebro dvs. ca. 25 minutter før gerningstidspunktet.

E blev anholdt den 26. oktober 2017 kl. 14.10 og sigtet for forsøg på manddrab. Han befandt sig som passager i den pågældende bil af mærket Chrysler ved anholdelsen. Han blev fremstillet i grundlovsforhør og varetægtsfængslet. Han forklarede i grundlovsforhøret, at han havde befundet sig i en grå Chrysler Grand Voyager den 25. oktober 2017 som passager, og at han var i området omkring gerningsstedet på gerningstidspunktet. E oplyste, at Chyleren ikke fulgtes med andre køretøjer. E forklarede videre, at han ikke havde noget med skyderiet at gøre, og at han ikke var medlem af banden Brothas.

Under grundlovsforhøret ville E ikke udtale sig om yderligere vedrørende gerningstidspunktet, herunder om han hørte skyderi, da han var i Søborg; hvem eller hvor mange han var sammen med; eller hvilke steder i Søborg han var. Desuden ville E ikke forklare om de personer, han var sammen med, da han blev anholdt den 26. oktober 2017, og ville ikke besvare visse spørgsmål om sin færd i tiden efter skyderiet. E ville heller ikke oplyse, hvem der i øvrigt brugte Chyleren, og han ville heller ikke udtale sig om Audien, der var fundet afbrændt.

Af retsbogen fra grundlovsforhøret fremgår, at retten ved beslutningen om varetægtsfængsling bl.a. lagde vægt på følgende: at det af en rapport fremgik, at E var registreret som medlem af Brothas; at det af flere kilderapporter fremgik, at Brothasmedlemmer, herunder E , i dagene op til den 25. oktober 2017 kørte

rundt og ledte efter LTF-medlemmer, som de kunne overfalde; og at en af politiets kilderapporter beskrev, at Brothas-medlemmerne benyttede en sort Chrysler og var bevæbnede med knive og køller. Desuden lagde retten vægt på, at det af en politirapport fremgik, at da politiet, i forbindelse med anholdelsen af E , ville stoppe den sorte Chrysler, E var passager i, forsøgte føreren af Chrysleren at køre fra politiet, og at der i den forbindelse blev smidt en kniv ud af bilens vindue (bilag B-1-0-1).

Ved grundlovsforhøret var fremlagt en foreløbig analyse af historiske teleoplysninger, der viste, at et simkort med E's telefonnummer omkring gerningstidspunktet befandt sig i området omkring gerningsstedet (bilag P-1-0-1). Der er udarbejdet en senere rapport med samme emne (bilag I-1-3-350-1).

Den 28. november 2017 modtog politiet en erklæring fra Teknologisk Institut med resultater af en duptest foretaget på E og hans tøj umiddelbart efter anholdelsen. Af erklæringen fremgik, at der var krudtpartikler på E's venstre ærmekant (bilag L-1-31-1).

Under den efterfølgende efterforskning oplyste forurettede, F , til politiet, at der var 3 biler, der kørte i kortege i høj hastighed og tæt på hinanden, hvorefter de standsede op i svingbanen midt på Vej2 . Forrest var en Audi, i midten en grå Seat, stationcar, FR-model og bagerst en bil af amerikansk model. Han vidste ikke, fra hvilken af bilerne der blev skudt (bilag C-1-1-1, C-1-1-2 og C-1-1-3).

Et andet vidne forklarede, at hun hørte støj fra Vej2 , kiggede ud ad vinduet, hørte flere biler, men kun så én bil, en sort Audi, hvorefter hun så, at der blev skudt fra Audien (bilag C-1-11-5).

E har ikke villet oplyse politiet koden til sin mobiltelefon, da politiet ønskede at undersøge indholdet af den. E har således den 26. oktober 2017 og den 9. november 2017 afslået dette (bilag B-1-3-1 og F-1-3-2). Den 10. januar 2018 oplyste du på forespørgsel til politiet, at E ikke ville udtale sig, og at man ville henvende sig, hvis dette standpunkt blev ændret (bilag F-1-3-6).

E blev løsladt den 6. april 2018 kl. 13.24. Frihedsberøvelsen varede således 162 påbegyndte døgn.

Ved brev af 12. juli 2018 blev påtale mod din klient opgivet i medfør af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2.

Det fremsatte erstatningskrav

Ved e-mail af 20. juli 2018 til Københavns Vestegns Politi, hvorfra jeg har modtaget det, fremsatte du krav om erstatning for frihedsberøvelsen. Du fremsatte desuden krav om erstatning for telefonaflytning opsat i anledning af en anden sag. Kravene var ikke nærmere opgjort.

Som tidligere nævnt tages der i denne afgørelse kun stilling til kravet om erstatning for frihedsberøvelsen.

Begrundelse for nægtelse af erstatningskravet

Begrundelsen for min afgørelse er, at din klient efter min opfattelse har udvist egen skyld og selv har givet anledning til frihedsberøvelsen i en sådan grad, at erstatning i det hele må nægtes.

Jeg har ved min afgørelse set bort fra telemastoplysningerne i sagen. Jeg har lagt vægt på, at din klient forklarede, at han befandt sig i bilen af mærket Chrysler Grand Voyager ved Sted1 omkring gerningstidspunktet. Han var desuden som anført ovenfor observeret i den pågældende bil forud for gerningstidspunktet, og han var passager i den pågældende bil, da han blev anholdt den 26. oktober 2017 kl. 14.10 dvs. dagen efter gerningstidspunktet. Bilag O-1-13-1 var fremlagt under grundlovsforhøret, og af dette bilag fremgår det, at E blev observeret som fører af bilen den 25. oktober 2017 kl. 22.05 på Nørrebro dvs. ca. 25 minutter før gerningstidspunktet.

Jeg har ved min afgørelse om at nægte din klient erstatning navnlig lagt vægt på, at der under grundlovsforhøret blev fremlagt en række oplysninger, der gav din klient en særlig anledning til at søge at rense sig selv for mistanke, hvilket han ikke gjorde, idet han afslog at svare på en række spørgsmål, og at retten udtrykkeligt i begrundelsen lagde vægt på, at din klient ikke ønskede at forklare, hvem han var sammen med, eller hvad de nærmere foretog sig, jf. U.1995.426H, U.2017.1354Ø og TfK.2018.302V.

Det fremgår således af retsbogen fra grundlovsforhøret, at E forklarede, at han var passager i en Chrysler Grand Voyager i området omkring gerningsstedet på gerningstidspunktet, og at Chyrleren ikke fulgtes med andre køretøjer. Det fremgår videre af retsbogen, at det under retsmødet blev dokumenteret vidneforklaringer hvoraf fremgik, at 2-3 biler, herunder en Chrysler Grand Voyager og en Audi, var blevet set køre i høj hastighed ved gerningsstedet i forbindelse med skyderiet. Herom står bl.a. i retsbogen

”De forurettede har begge forklaret, at 3 biler ankom til gerningsstedet i kortege og med høj hastighed, og at det var tydeligt, at der skulle ske noget. X1 har beskrevet, at der blandt bilerne var en Audi og en Chrysler Grand Voyager”.

Det fremgår desuden af retsbogen, at der blev dokumenteret fra politiets kilderapporter, hvoraf fremgik, at E var registreret som medlem af Brothas; at det af flere politirapporter fremgik, at Brothas-medlemmer, herunder E, i dagene op til skyderiet den 25. oktober 2017 kørte rundt og ledte efter LTF-medlemmer, som de kunne overfalde; at en af politiets kilderapporter beskrev, at Brothas-medlemmerne benyttede en sort Chrysler og var bevæbnede med knive og køller. Det fremgik af en rapport (bilag B-1-0-1), at da politiet, i forbindelse med anholdelsen af E, ville stoppe den sorte Chrysler, E befandt sig i som passager, forsøgte føreren af Chyrleren at køre fra politiet, og at der i den forbindelse blev smidt en kniv ud af bilens vindue.

Uagtet at din klient under grundlovsforhøret således havde særlig anledning til at søge at rense sig selv for mistanke, var der en række ting, han ikke ville udtale sig om. Han ville således ikke udtale sig om, hvorvidt han hørte skyderi, da han var i Søborg den 25. oktober 2017; hvem eller hvor mange han var sammen med; eller hvilke steder i Søborg han var. Desuden ville E heller ikke forklare om de personer, han var sammen med, da han blev anholdt den 26. oktober 2017, og ville ikke besvare visse spørgsmål om sin færd i tiden

efter skyderiet. E ville heller ikke oplyse, hvem der i øvrigt brugte Chyrleren, og han ville heller ikke ud-tale sig om Audien, der var fundet afbrændt.

Efter grundlovsforhøret fremkom under efterforskningen en række yderligere oplysninger, der efter min opfattelse kunne bestyrke mistanken mod din klient.

Et vidne forklarede således til politiet, at hun fra sin lejlighed kiggede ud ad vinduet, og på Vej2 så, at der blev skudt fra en Audi. Jeg har ud fra vidneforklaringerne lagt til grund, at Chyrleren, hvori E befandt sig, fulgtes med mindst to andre køretøjer, en sort Audi og en grå Seat, på gerningsstedet omkring gerningstids-punktet. Jeg har desuden lagt til grund, at der blev skudt fra Audien, og at de tre biler umiddelbart efter skyderiet kørte fra stedet ved hasarderet kørsel i høj fart.

Af erklæring af 28. november 2017 fra Teknologisk Institut fremgik, at der var krudtpartikler på E's venstre ærmekant.

Fundet af krudtpartikler på E's beklædning og oplysningerne om forbindelsen mellem Audien, der blev skudt fra, og Chyrleren, som E befandt sig i, er efter min opfatelse i særlig grad egnet til at sætte E i forbindelse med den påsigtede handling. Herefter har E i yderligere grad haft særlig anledning til at søge at rense sig selv for mistanke, hvilket han ikke gjorde.

Desuden bemærker jeg, at din klient tilsyneladende har afgivet urigtige oplysninger under grundlovsforhøret, idet han som nævnt forklarede, at Chyrleren, hvori han befandt sig i Søborg omkring gerningstidspunktet, ikke fulgtes med andre køretøjer. Dette til trods for, at der under retsmødet blev dokumenteret flere vidneforklaringer hvoraf fremgik, at Chyrleren fulgtes med andre biler. Dette lægger jeg også vægt på ved min afgørelse om egen skyld.

I øvrigt bemærker jeg, at E under sagens efterforskning ikke har villet oplyse politiet koden til sin mobiltelefon, da politiet ønskede at undersøge indholdet af den.

På denne baggrund er det min opfattelse, at E har udvist egen skyld og selv har givet anledning til frihedsberøvelsen i en sådan grad, at erstatning i det hele må nægtes.

Henset til sagens karakter og omfang, finder jeg ikke, at varigheden af frihedsberøvelsen har oversteget det påregnelige.

Lovgrundlag

Min afgørelse er truffet efter reglerne i retsplejelovens § 1018 a, stk. 3 (erstatning kan nedsættes eller nægtes pga. egen skyld).

Mulighed for at klage

De kan klage over afgørelsen til Rigsadvokaten. Du skal sende klagen til Statsadvokaten i København. Fristen for at klage er 4 uger efter, at du har modtaget dette brev. Det står i retsplejelovens § 1018 e, stk. 3 og 5.

De skal udnytte muligheden for at klage til Rigsadvokaten, inden du eventuelt begærer kravet indbragt for retten efter retsplejelovens § 1018 f, stk. 1.

Har du eventuelle spørgsmål

Hvis du har spørgsmål til min afgørelse, er du velkommen til at kontakte ...

.....

Rigsadvokatens AFGØRELSE - 23. januar 2020 - RA-2020-3100206-10

Advokat Jane Ranum, Nyhavn 12, 1051 København K

Ikke erstatning for frihedsberøvelse – vedr. din klient E

Du har klaget over en afgørelse, der er truffet af Statsadvokaten i København den 27. august 2019, om at nægte erstatning til E .

Jeg har besluttet ikke at ændre statsadvokatens afgørelse. Det betyder, at din klient ikke kan få erstatning for frihedsberøvelsen.

Det fremgår af sagen, at Rigsadvokaten tog stilling til din klage over sagsbehandlingstiden den 11. oktober 2019. Dernæst imødekom Statsadvokaten i København ved afgørelse af 20. november 2019 kravet om erstatning for aflytning.

Begrundelse

Du har i din klage gjort gældende, at din klient ikke har udvist egen skyld og derfor er berettiget til fuld erstatning. Du har endvidere henvist til, at den medsigtede, X2 , fik tilkendt fuld erstatning.

Jeg er enig i statsadvokatens begrundelse for at nægte erstatning. Jeg kan derfor henvise til begrundelsen i statsadvokatens afgørelse.

Jeg bemærker, at det i almindelighed ikke kan tillægges vægt i vurderingen af, om erstatning skal nedsættes eller nægtes, at den sigtede har benyttet sig af retten til ikke at udtale sig. Det er dog forudsat i forarbejderne til retsplejelovens § 1018 a, stk. 3, at den sigtedes undladelse heraf kan udgøre egen skyld, hvis den pågældende havde en særlig anledning til at rense sig for en konkret mistanke. jf. betænkning 801/1977, om erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning, side 32. Jeg kan også henvise til afgørelsen i U 2016.3144 Ø.

Jeg finder, af de samme grunde som statsadvokaten, at din klients tilstedeværelse i bilen af mærket Chrysler Grand Voyager, der af vidner blev set på gerningsstedet omkring gerningstidspunktet og ved anholdelsen den følgende dag, sammenholdt med den fremlagte dokumentation i grundlovsforhøret den 27. oktober 2017, gav din klient en særlig anledning til at rense sig for den alvorlige mistanke om drabsforsøg, herunder ved relevante iagttagelser omkring gerningstidspunktet, eller de personer han færdedes med i øvrigt. Jeg kan i den forbindelse henvise til sagerne TfK 2000.546 V og TfK 2000.548 V.

For så vidt angår udstrækningen af varetægtsfængslingen, bemærker jeg, at der var tale om en omfattende efterforskning, hvor der løbende blev fremlagt nyt bevismaterie ved fristforlængelserne ved Retten i Glostrup, herunder ved retsmøde af 24. oktober 2017 og 22. december 2017, som din klient havde mulighed for at udtale sig om. Domstolene påså løbende proportionalitet af indgrebet. Det fremgår endvidere af sagens bilag F-1-36, at din klient den 10. januar 2018 meddelte, at han ikke ønskede at afgive forklaring i sagen.

Jeg kan på den baggrund ikke imødekomme erstatningskravet, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 3.

Jeg skal afslutningsvis bemærke, at sagen er afgjort på baggrund af de konkrete omstændigheder, der gjorde sig gældende for din klients situation, og statsadvokatens afgørelse af en medsigtets erstatningssag, og således ikke påvirker afgørelsen af nærværende sag.

Sagens forløb

- I afgørelse af 27. august 2019 nægtede statsadvokaten at yde erstatning.
- I brev af 29. august 2019 har du klaget over afgørelsen.
- Den 11. oktober 2019 tog Rigsadvokaten stilling til sagsbehandlingstiden i erstatningssagen.
- Den 20. november 2019 imødekom statsadvokaten kravet om erstatning for aflytning.
- Den 21. november 2019 har statsadvokaten sendt sagen til mig sammen med en udtalelse. Statsadvokaten har henholdt sig til sin afgørelse. Der er ikke kommet nye væsentlige oplysninger frem af betydning for sagen.

Lovgrundlag

Min afgørelse er truffet efter reglerne i retsplejelovens § 1018 a (erstatning for frihedsberøvelse § 1018 a, stk. 3 (erstatning kan helt eller delvist nægtes såfremt den sigtede selv har givet anledning til foranstaltningen)

Mulighed for at klage mv.

Min afgørelse er endelig. Din klient kan derfor ikke klage over den. Det står i retsplejelovens § 1018 e, stk. 3.

Din klient kan anmode om, at retten tager stilling til erstatningskravet. Hvis din klient ønsker, at retten tager stilling til kravet, skal du oplyse dette til Statsadvokaten i København senest to måneder efter, at du har modtaget denne afgørelse. Det står i retsplejelovens § 1018 f, stk. 1.

Hvis du har spørgsmål til min afgørelse, er du velkommen til at kontakte

.....

Retten i Glostrups DOM - 1. februar 2021 - B5-12250/2020 - SAK-2018-3100101-846

Erstatningssøgende E mod Anklagemyndigheden

Denne sag er behandlet med domsmænd.

Tilkendegivelse af 22. september 2020 er modtaget den 23. september 2020

E var i tiden fra den 26. oktober 2017 til den 6. april 2018 anholdt og varetægtsfængslet som sigtet for overtrædelse af straffelovens § 237, jf. § 21.

Københavns Vestegns Politi besluttede den 12. juli 2018 at opgive påtale mod E .

E fremsatte ved brev af 20. juli 2018 krav om erstatning, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 1.

Statsadvokaten traf den 27. august 2019 afgørelse om ikke at imødekomme erstatningskravet.

E klagede over afgørelsen til Rigsadvokaten, som den 23. januar 2020 traf afgørelse om ikke at imødekomme erstatningskravet.

Påstande

E har fremsat krav om erstatning på 280.100 kr. med tillæg af sædvanlig procesrente fra den 20. juli 2018

Erstatningskravet er opgjort således:

Første døgn	6.500 kr.
66 døgn a 800 kr. (2017)	52.800 kr.
95 døgn a 850 kr. (2018)	<u>80.750 kr.</u>
	140.050 kr.
+ 100 procent, da sigtelsen angik drabsforsøg	<u>140.050 kr.</u>
I alt	<u>280.100 kr.</u>

Anklagemyndigheden har påstået frifindelse. Anklagemyndigheden har ikke bestridt opgørelsen af kravet.

Sagens oplysninger

Der blev den 25. oktober 2017 afgivet anmeldelse til politiet om, at der var blevet affyret skud på Vej1 i Søborg (A-1-0-1).

Det fremgår af politiets dispositionsrapport (XI, s. 24), at anmelderen oplyste, at der var affyret 5-6 hurtigt efter hinanden, og at han havde set en transporter, en bil af mærket Audi og en tredje bil på stedet. Efter afgivelsen af skud forlod alle tre biler stedet.

Da politiet ankom til stedet, konstaterede de, at en person var ramt i maven af skud (A-1-0-2).

I timerne efter skyderiet blev der foretaget afhøring af en række vidner.

Et vidne forklarede, at hun befandt sig på Sted1, da hun hørte 4 skud længere ned ad Vej2. Kort tid efter kørte en mørk minivan forbi hende, og mindre end 10 sekunder herefter kørte en sort bil af mærket Audi i høj fart forbi hende i samme retning som den mørke minivan (C-1-1019).

Et andet vidnet forklarede, at hun hørte 4-5 skud, hvorefter hun kiggede ud ad sit vindue og så to biler, hvoraf den ene var af mærket Audi. Audien bakkede hurtigt og kørte med høj hastighed over et helleanlæg på Vej2 , hvorefter den kørte mod færdselsretningen ad Vej2 tæt efter den anden bil (C-1-10-16).

Et tredje vidnet forklarede, at han efter at have hørt skud fra Vej2 kiggede ud ad sit vindue, hvor han så en sort bil af mærket Audi køre fra stedet ad Søborg . Det lod til, at føreren ikke havde fuld kontrol over bilen (C-1-0-16 og C-1-0-18-1).

Et fjerde vidnet forklarede, at han befandt sig ved Vej2 , hvor han mødte forurettede. Kort efter bremsede nogle biler hårdt op. Den ene bil var en sort eller mørkeblå Audi, den anden en Chrysler Grand Voyager og den tredje en lys bil af ukendt mærke. Vidnet og forurettede løb, hvorefter Audien kørte ind mellem ham og forurettede, hvorefter de løb i hver sin retning. Vidnet hørte herefter 4-6 skud (C-1-2-1).

Et femte vidne forklarede, at han havde bemærket tre biler køre hasarderet i kortege ad Vej2 , hvorefter de bremsede hårdt op og svingede op ad Vej3 . Hvorefter han hørte, at en af bilerne påkørte noget. Den ene af bilerne standsede på et fortov, hvorefter han hørte 4-6 skud (C-1-19-1 (XI, s. 117) og C-1-19-1-1).

Under den efterfølgende gerningsstedsundersøgelse konstaterede politiet, at der omkring gerningsstedet var blevet påkørt tre parkerede biler. Den skadevoldende bil havde kørt på fortovet og ramt de parkerede biler med venstre side. Den skadevoldende bil havde desuden med bilens højre side ramt en bygning, hvor der var afsat sorte streger (1-1-12-2).

Omkring tre timer efter skyderiet modtog politiet en anmeldelse om, at en personbil var i brand i Brønshøj (C-2-0-1). Politiet konstaterede, at der var tale om en stjålet sort Audi A4 med en frisk afkrabning på forsærm/ kofanger. Desuden var lygteglasset i højre forlygte delvist knust (1-1-21-1 og 1-1-21-3).

Politiet konstaterede herefter, at E kunne sættes i forbindelse med en sort Chrysler Grand Voyager med reg.nr. ... , idet han kl. 21.40 var set siddende bag i bilen ved Sted1 i Ballerup , og idet han kl. 22.05 og kl. 22.15 var han genkendt som fører af bilen på Nørrebro i København. Hans DNA blev desuden fundet på et indvendigt greb i bilen (F1-3-4, X s. 174).

E blev anholdt den 26. oktober 2017 kl. 14.10 og sigtet for forsøg på manddrab begået mod F , der blev ramt i maven, og X1 der ikke blev ramt.

Da E blev anholdt, befandt han sig i den nævnte sorte bil af mærket Chrysler Grand Voyager. Det fremgår af politirapporten, at der sad 5 personer i bilen, og at de prøvede at køre væk fra politiet, som herefter kørte ind foran bilen, hvorefter personerne i bilen blev ilagt håndjern. Politiet havde forinden observeret, at der fra bilen var smidt en stor kniv ud, som landede i rabatten (B-1-0-1).

E blev fremstillet i grundlovsforhør og varetægtsfængslet den 27. oktober 2017.

I grundlovsforhøret nægtede E sig skyldig, og han nægtede at udtale sig.

Der blev under grundlovsforhøret foretaget dokumentation af følgende bilag:

bilag A-1-01 anmeldelsesrapport

bilag A-1-02 rapport, 1. vogn på gerningsstedet

bilag A-17-03 rapport, oplysningsrapport RH

bilag C-1-03 afhøringsrapport af X3

bilag C-1-2-1 afhøringsrapport af X1

bilag C-1-1-1 afhøringsrapport af F

bilag O-1-13-1 rapport, genkendelse af E og X2

bilag P-1-0-1 rapport, analyse telefoner d. 25. oktober 2017 ubilageret efterlysning i medierne

bilag B-1-0-1 rapport K 11-04

bilag 1-1-21-1 rapport, undersøgelse af brandstedet og bil

bilag U-1-0-1 kilderapport

bilag U-1-0-2 kilderapport bilag U-1-0-3 kilderapport

bilag U-1-1-1 kilderapport

bilag O-1-13-1 observationsrapport

Af kilderapporten af 2. oktober 2017 (U-1-0-1) fremgår, at blandt andre E var aktiv i forhold til skyderierne mod LTF. Af kilderapporten af 23. oktober 2017 (bilag U-1-0-2) fremgår, at Brothas i disse dage kørte rundt i biler og ledte efter medlemmer af LTF, som de kunne overfalde, og at det blev forventet, at der ville blive udført attentater de kommende dage. Af en kilderapport dateret 24. oktober 2017 fremgår (U-1-0-3) fremgår, at Brothas under konflikten med LTF benyttede en sort Chrysler, hvori der kørte et tæskehold rundt på op til 7 personer med køller og knive. Det fremgår af kilderapporten af 25. oktober 2017 (U-1-1-1), at F ikke havde noget at gøre med konflikten mellem Brothas og LTF, men at han nogle måneder forinden havde rullet et polsk hashsmuglerhold i Spanien for en stor sending hash, og at tidligere havde haft en konflikt med Brothas, som eskalerede for ca. to år, hvor F blev rullet og holdt indespærret, indtil hans familie betalte en løsesum på 150.000 kr.

Efter dokumentation afgav E en kortfattet forklaring, som er protokolleret på følgende måde:

"Sigtede forklarede, at han var i den omtalte Chrysler Grand Voyager, som blev set ved Sted3 omkring kl. 22. Han var også passager i bilen omkring gerningstidspunktet, hvor han var ved Sted1 .

Han vil ikke fortælle mere om gerningstidspunktet. Han har intet med skyderiet at gøre. Det er normalt, at han er i Søborg . Det er han hver dag. Det var tilfældigt, at han var i Søborg den aften. Han vil ikke udtale sig om, hvem han var sammen med.

Han kender godt F , som er sigtedes ven. Han har intet ondt mod ham, og F ville gå i chok, hvis han hørte, at sigtede var fængslet for dette. Han kender ikke X1 . Han vil ikke udtale sig yderligere og heller ikke om, hvor han var i Søborg. Han så ikke, om de andre havde våben med. Han vil ikke oplyse om, hvor mange han var sammen med. Der var ikke flere biler, som fulgtes sammen men der var mange biler i området. Han har ikke en pistol. Han vil ikke udtale sig yderligere. Hvis han havde skudt en person, ville han ikke fortsætte med at benytte den telefon, han havde med, og den bil, som blev brugt. Det giver sig selv. Han vil ikke udtale sig om, hvorvidt han i Søborg hørte skyderiet, men han var i området på gerningstidspunktet. Han havde intet med skyderiet at gøre.

Da han blev anholdt i går, var han sammen med nogle andre på vej hen for at hente bilen. Han havde sovet på Amager. Han stod op, skulle have et lift og hoppede ind i bilen. Han var på vej til nordvest. Der er masser af mennesker, som bruger den pågældende Chrysler Voyager. Han vil ikke fortælle om de øvrige, som han var sammen med, da han blev anholdt. Han er ikke medlem af Brothas. Han vil ikke fortælle, hvor han var om natten, eller hvad han lavede i Sted3 . Han vil heller ikke fortælle, hvem han var sammen med.

Han kender ikke noget til den Audi, der blev afbrændt. Han har ikke lyst til at udtale sig yderligere.

Udspurgt af forsvareren forklarede sigtede, at der ikke var nogen særlig grund til, at han var i Søborg den 25. oktober. Det var en dag som alle andre. Han ved ikke, hvis bil den pågældende Chrysler Voyager er. Der er mange, der benytter den."

Anklageren påstod E varetægtsfængslet i 4 uger i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3.

Forsvareren påstod løsladelse med følgende begrundelse:

"Forsvareren anførte til støtte herfor, at der ikke er begrundet mistanke om, at sigtede har andel i skyderiet. At sigtede også efter hændelsen benyttede sin telefon og den pågældende Chrysler taler imod dette. Sigtede kan endvidere ikke knyttes til den afbrændte Audi, som må antages at være bilen, hvorfra skuddet er faldet. Sigtede har således været på det forkerte sted på det forkerte tidspunkt, og en kilde har da også oplyst til politiet, at skuddet ikke er banderelateret. Såfremt anholdelsen opretholdes 3x24 timer, kan politiet indhente historiske teleoplysninger, som kan vise, om sigtede som oplyst har sin daglige gang i området."

Retten traf herefter afgørelse om at varetægtsfængsle E i 4 uger i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3. Rettens begrundelse for fængslingen er sålydende (E-1-3-1):

"Sigtede har ikke bestridt, at han var omkring Sted1 på gerningstidspunktet, hvilket også bekræftes af teleoplysninger. Han har endvidere oplyst, at han befandt sig i den sorte Chrysler Grand Voyager

med registreringsnummer ... , som politiet havde observeret ham i en halv time inden, skuddene blev afgivet. Han har ikke ønsket at forklare, hvem han var sammen med, eller hvad de nærmere foretog sig.

Et vidne har til politiet forklaret, at hun, få sekunder efter skuddene blev affyret, så to biler kørte fra området i høj hastighed. Den ene bil var en Audi, og den anden var en mørk eller sort minivan, formentlig en stationcar en Opel Safira eller en bil på størrelse dermed.

De forurettede har begge forklaret, at 3 biler ankom til gerningsstedet i kortege og med høj hastighed, og at det var tydeligt, at der skulle ske noget. X1 har beskrevet, at der blandt bilerne var en Audi og en Chrysler Grand Voyager. F har forklaret, at den ene af bilerne var en "stationcar lignende" bil.

Det fremgår af kilderapporter, at sigtede er registreret som medlem af Brothas. Det fremgår videre af flere rapporter, at Brothas-medlemmer, herunder E , i dagene op til den 25. oktober 2017 kørte rundt og ledte efter LTF-medlemmer, som de kunne overfalde. En kilderapport beskrev, at Brothas-medlemmerne benyttede en sort Chrysler og var bevæbnede med knive og køller. Da sigtede og yderligere 4 personer blev anholdt, havde de forsøgt at undslippe politiet i den sorte Chrysler og i den forbindelse smidt en stor kniv ud af bilens vindue.

Det fremgår af sagen, at F blev ramt af skud i maven og potentielt var i livsfare. Videre fremgår det af hans og X1's forklaringer, at de stod sammen og talte, og begge satte i løb mod Vej2 , da bilerne kom og skuddene faldt. Under disse omstændigheder finder retten, at der er begrundet mistanke om, at E har gjort sig skyldig i overtrædelse af straffelovens § 237, jf. § 21 som angivet i sigtelsen.

Henset til, at der er medgerningsmænd på fri fod, er der bestemte grunde til at antage, at sigtede på fri fod vil vanskeliggøre forfølgningen i sagen, navnlig ved at samstemme forklaringer med disse.

Betingelserne i retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3, er herefter opfyldt."

Under den efterfølgende efterforskning forklarede F supplerende, at han forud for skudafgivelsen havde set tre biler i kortege i høj hastighed og tæt på hinanden standse op i svingbanen midt på Vej2 . Forrest var en Audi, i midten en grå Seat og bagerst en bil af amerikanskmodel (C-1-1-1, C-1-1-2 og C-1-1-3).

Et andet vidnet forklarede, at hun hørte støj fra Vej2 og fra sit vindue så, at der blev afgivet skud fra en sort Audi (C-1-11-5).

Den 24. november 2017 traf retten afgørelse om at forlænge varetægtsfængslingen i yderligere 4 uger, jf. retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3. Af rettens begrundelse fremgår blandt andet (E-1-3-2):

"Omkring 30 minutter før gerningstidspunktet modtog sigtede et telefonopkald fra X4 , der er registreret medlem af Brothas. X4 bad sigtede tage nogle tasker med. Det er politiets formodning, at der muligt var våben i disse tasker."

Ved E's anholdelse den 26. oktober 2017 blev han fundet i besiddelse af en mobiltelefon, som han nægtede at oplyse koden til. Ved kendelse af 4. december 2017 traf retten afgørelse om, at politiet måtte foretage ransagning af den omhandlede telefon (E-1-3-3).

Den 28. november 2017 modtog politiet en erklæring fra Teknologisk Institut med resultater af dupptest foretaget af E's tøj umiddelbart efter anholdelsen. Det fremgår af erklæringen, at der var konstateret krudtpartikler på E's venstre ærmekant (L-1-3-1-1).

Erklæringen blev fremlagt under retsmødet den 22. december 2017, hvor retten traf afgørelse om at forlænge varetægtsfængslingen i yderligere 4 uger, jf. retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3. Af rettens begrundelse fremgår blandt andet (E-1-3-4):

"Der er på koster nr. 316 (dupptest af venstre ærmekant for krudtpartikler) for E fundet 3 krudtpartikler fra fængshætte. Herefter og af de grunde, der fremgår af rettens kendelse af 24. november 2017, er betingelserne for fortsat varetægtsfængsling i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3, fortsat opfyldt."

Den 10. januar 2018 meddelte E's forsvarer over for politiet, at E ikke ville udtale sig, og at man ville henvende sig til politiet, hvis han ændrede standpunkt (F-1-3-6).

E blev løsladt den 6. april 2018.

Frihedsberøvelsen har således varet 162 påbegyndte døgn.

Ved brev af 12. juli 2018 opgav politiet påtale mod E i medfør af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2 (X2, s. 211 og s. 217).

Der har i samme sagskompleks været foretaget anholdelse den 19. december 2017 af en person ved navn X2, som også blev sigtet for forsøg på manddrab. X2 blev den 20. december 2017 fremstillet i grundlovsforhør og fængslet i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3 (E-1-4-1).

X2 blev ligesom E løsladt den 6. april 2018.

Ved brev af 12. juli 2018 opgav politiet påtale mod X2 i medfør af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2 (X2, s. 211 og s. 217).

Statsadvokaten i København traf den 27. august 2019 afgørelse om at tilkende X2 195.400 kr. i erstatning for frihedsberøvelsen, der varede fra 19. december 2017 til 6. april 2018 (X2, s. 229).

Rettenns begrundelse og afgørelse.

Efter retsplejelovens § 1018 a, stk. 1, har den, der har været anholdt eller varetægtsfængslet som led i en strafferetlig forfølgning, krav på erstatning for den derved tilføjede skade, såfremt påtale opgives, uden at dette er begrundet i, at han findes utilregnelig.

Sagen angår, om E selv har givet anledning til anholdelsen og fængslingen med den konsekvens, at erstatning skal nægtes eller nedsættes.

Bestemmelsen er affattet ved lov nr. 243 af 8. juni 1978. Af betænkning 801/ 1977 om erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning fremgår på s. 31ff, at der i første række kan lægges vægt på sigtedes adfærd forud for strafforfølgningen, herunder om sigtede har udvist en adfærd, der må påregnes at medføre risiko for sigtelse og anholdelse eller varetægt, eller anden mistankepådragende adfærd. I anden række kan der lægges vægt på, om sigtede har udvist mistankepådragende adfærd i forbindelse med strafforfølgningen, herunder om sigtede undlader at rense sig for mistanken eller afgiver vaklende og usandfærdige forklaringer. Endelig kan der lægges vægt på, om sigtede udviser en adfærd, der i særlig grad indicerer en fængslings- eller anholdelsesgrund, herunder om han forsøger at unddrage sig forfølgning.

Det er en betingelse, at sigtedes adfærd indebærer et dadelværdigt moment, der karakteriserer hans handlemåde eller hans undladelse som culpøs. Endvidere skal der være årsagsforbindelse mellem sigtedes adfærd og strafforfølgningen og en eventuel frihedsberøvelse, og det må dertil stå for ham som en påregnelig følge af hans adfærd, at han kan blive udsat for strafforfølgning og eventuel frihedsberøvelse.

Det kan efter E's egen forklaring lægges til grund, at han var til stede på gerningsstedet på det tidspunkt, hvor der blev afgivet skud.

Det kan efter vidneforklaringerne lægges til grund, at tre biler af mærkerne Audi (sort), Chrysler Grand Voyager (sort) og Seat ankom til gerningsstedet samtidig og kørte fra gerningsstedet samtidig, da der var afgivet skud fra Audien mod F og X1 . F blev ramt i maven, og X1 blev ikke ramt.

Politiet havde omkring ½ time inden drabsforsøgene observeret E i en sort Chrysler Grand Voyager, og det fremgår af kilderapporter, at E var aktiv i forhold til skyderierne mod LTF, at medlemmer af Brothas kørte rundt i biler og ledte efter medlemmer af LTF, som de kunne overfalde, og at Brothas under konflikten med LTF benyttede en sort Chrysler. Endelig fremgår det, at F ikke havde noget at gøre med konflikten mellem Brothas og LTF, men at han nogle måneder forinden havde rullet et polsk hashsmuglerhold i Spanien for en stor sending hash, og at tidligere havde haft en konflikt med Brothas, som var eskaleret ca. to år forinden.

Audien blev efterfølgende fundet udbrændt, og E blev den følgende dag anholdt i en sort Chrysler Grand Voyager, der forinden havde forsøgt at køre væk fra politiet.

Retten finder på denne baggrund, at E har udvist mistankepådragende adfærd, og at det for ham var påregneligt, at han ville risikere at blive anholdt, sigtet og fængslet.

Retten finder endvidere, at han ved at have befundet sig i den omhandlede Chrysler Grand Voyager, som forsøgte at køre væk fra politiet, i særlig grad har udsat sig for mistanke.

Retten finder, at E efter det ovenfor anførte havde en særlig anledning til at rense sig for mistanke, hvilket han imidlertid undlod, idet han under grundlovsforhøret den 27. oktober 2017 indledningsvis nægtede at afgive forklaring. Han afgav herefter en kortfattet forklaring og nægtede herunder at udtale sig om, hvem han var sammen med, eller hvad han og de andre nærmere foretog sig på gerningstidspunktet. Han ville heller ikke fortælle, hvor han var om natten efter afgivelsen af skud, eller hvem han var sammen. Han oplyste, at der er masser af mennesker, som bruger den pågældende Chrysler Grand Voyager, men ikke hvem disse mennesker var.

Det bemærkes, at han ikke var identificeret som gerningsmand, og at han såfremt han intet havde at gøre med skyderiet kunne have forklaret, hvad han foretog sig, og hvem han var sammen med, hvorved han hvis forklaringen var troværdig kunne have rensat sig for mistanke.

Under den efterfølgende efterforskning blev mistanken mod E yderligere styrket, idet der blev konstateret krudtpartikler fra fænghætte på hans tøj, hvilket imidlertid ikke gav ham anledning til at udtale sig yderligere til politiet eller under fristforlængelserne.

Det bemærkes herved, at oplysningen om, at han befandt sig i den sorte Chrysler Grand Voyager på gerningstidspunktet, alene beror på hans egen forklaring, og at der således ikke var noget til hinder for, at han på gerningstidspunktet befandt sig i Audien, hvorfra der blev afgivet skud mod F og X1 .

Retten finder på denne baggrund, at E har udvist mistankepådragende adfærd og har undladt at rense sig for mistanke, selv om der var særlig anledning hertil. Retten finder derfor, at E selv har givet anledning til anholdelsen og fængslingen med den konsekvens, at erstatning skal nægtes, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 3.

Retten frifinder derfor anklagemyndigheden.

Det kan ikke føre til en anden bedømmelse, at Statsadvokaten i København har tilkendt X2 erstatning for hans frihedsberøvelse.

Thi kendes for ret:

Anklagemyndigheden frifindes.

E skal betale sagens omkostninger.

Jakob Friis Nolsø

dommer

.....

Østre Landsrets 23. afdelings DOM - 8. marts 2022 - S-1283-21

(landsdommerne Morten Christensen, Gunst Andersen og Mette Skov Larsen (kst.))

Erstatningssøgende E , født maj 1999, (advokat Jane Ranum, besk.) mod Anklagemyndigheden

Retten i Glostrups dom af 1. februar 2021 (B5-12250/2020) er anket af E med påstand om, at der efter retsplejelovens § 1018 a, stk. 1, tilkendes ham 280.100 kr., subsidiært et lavere af landsretten fastsat beløb, i erstatning med tillæg af sædvanlig procesrente fra kravets fremsættelse den 20. juli 2018.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse.

Landsrettens begrundelse og resultat

Der blev den 25. oktober 2017 kl. 22.30 indgivet anmeldelse til politiet om, at der var blevet affyret flere skud på Vej1 i København. Der var en person, som var blevet ramt af skud.

Ud fra afgivne vidneforklaringer til politiet lægges det til grund, at tre biler havde været på gerningsstedet, og at de var kørt væk umiddelbart efter, at der var afgivet skud fra den ene bil, der var en sort Audi. En anden af de tre biler var ifølge et vidne en Chrysler Grand Voyager. Denne oplysning understøttes af, at et vidne over for politiet har omtalt en mørk minivan.

E har erkendt, at han var passager i en Chrysler Grand Voyager, der på gerningstidspunktet befandt sig ved Sted1 , hvilket stemmer overens med indhentede masteoplysninger om, hvor hans telefon befandt sig på

gerningstidspunktet. E var kort tid forinden skudepisoden blevet genkendt af politiet som værende fører af en Chrysler Grand Voyager, hvor bilen befandt sig på Nørrebro i København.

E blev anholdt den 26. oktober 2017, hvor han var passager i den Chrysler Grand Voyager, hvori han var blevet observeret dagen forinden. Bilen var bragt til standsning af politiet, efter at den havde forsøgt at køre væk fra politiet.

Efter bevisførelsen, herunder E's egen forklaring om hans færden i en Chrysler Grand Voyager ved Sted1 på gerningstidspunktet og hans kendskab til forurettede, finder landsretten det ubetænkeligt at lægge til grund, at E befandt sig i den Chrysler Grand Voyager, som var på gerningsstedet.

Landsretten tiltræder på den baggrund, at E forud for anholdelsen har udvist en mistankepådragende adfærd, som gav ham en særlig anledning til at rense sig for mistanke om, at han var involveret i skudepisoden, hvilket han undlod.

E har derfor selv givet anledning til anholdelsen og fængslingen i tiden fra den 26. oktober 2017 til den 6. april 2018 som sigtet for drabsforsøg med den konsekvens, at erstatning skal nægtes, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 3.

Den omstændighed, at der er ydet erstatning til en person, der var varetægtsfængslet i samme sagskompleks, kan ikke føre til et andet resultat.

Landsretten stadfæster derfor dommen.

Thi kendes for ret:

Byrettens dom i sagen E mod anklagemyndigheden stadfæstes.

Erstatningssøgende skal betale sagens omkostninger for landsretten.